

Профорієнтологія і кар'єра

2022-2023 н.р.

Для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка; 23 Соціальна робота; 05 Соціальні та поведінкові науки; 07 - Управління та адміністрування;
Спеціальність для здобувачів: Галузі знань 01 – педагогічна освіта. Спеціальностей: 012 Дошкільна освіта; 013 Початкова освіта, 014 Середня освіта (Технологічна освіта), 014 Фізичне виховання; 014 Українська мова та література, 014 Фізика, 014 Біологія, 014 Історія, 014 Мова і література (англійська), 015 Професійна освіта. Технологія виробництва і переробка продуктів сільського господарства, 015 Професійна освіта. Будівництво, 015 Професійна освіта. Технологія виготовлення виробів легкої промисловості. Галузі знань 23 Соціальна робота. Спеціальність. 231 Соціальна робота. Галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки. Спеціальність 053 Психологія. Галузі знань 07 - Управління та адміністрування. Спеціальність - 073 Менеджмент
Статус дисципліни: вибіркова

Викладач: к.пед. н., доц. Зінченко Володимир Павлович
Email: volod_zin@i.ua

Кількість часу на вивчення

Лекцій	10
Практичних занять	12
Самостійна робота здобувача	68
Форма контролю	залік

Успішна самореалізація людини можлива тоді, коли вона обирає професію за своїм покликанням, інтересами, здібностями, психофізіологічними особливостями. Чим більша обізнаність індивіда зі світом професій, своїми індивідуальними особливості та кон'юнктурою ринку праці, тим оптимальнішим буде його вибір.

Підготовку учнів до вибору майбутньої професії здійснюють психологи, соціальні педагоги, але найбільш широкі можливості в цьому процесі мають учителі. Тому у вчителя в процесі його професійної підготовки має бути сформована профорієнтаційна компетентність, яка передбачає володіння комплексом знань, навичок, умінь та здатності до їх практичного застосування у допомозі учням у професійному (профільному) самовизначенні. Цим і обумовлено вивчення майбутніми педагогами курсу «Профорієнтологія і кар'єра».

У робочій програмі відображено авторську позицію щодо змісту курсу для професійної підготовки майбутніх фахівців, здобувачів ОС «Магістр». Курс «Профорієнтологія і кар'єра» тісно пов'язаний та використовує знання з таких дисциплін: Філософія освіти, Інноваційна педагогіка, Педагогічна психологія.

Мета навчального курсу - підготувати майбутніх педагогів до проведення профорієнтаційної роботи у освітньому процесі та визначення і реалізації власної освітньо-професійної траєкторії.

Завдання навчального курсу:

Вивчення курсу передбачає формування у здобувачів знань про:

- професійну орієнтацію, її роль у забезпеченні повноцінного розвитку особистості та гармонізації інтересів особистості з потребами суспільства;
- зміст, структуру, концепції, тенденції, закономірності, принципи та критерії оцінки профорієнтаційної роботи;
- основи професіографії та класифікацію професій;
- процес, засоби та умови забезпечення професійного самовизначення молоді, що навчається;
- можливості проведення профорієнтаційної роботи у різних видах діяльності педагога.

На основі цих знань у здобувачів повинні бути сформовані уміння:

- визначати профорієнтаційні можливості навчальної та позанавчальної діяльності учнів, добирати профінформаційний матеріал;
- застосовувати у навчальній і виховній роботі з учнями професіографічний матеріал;
- проводити вивчення професійної спрямованості та професійно-важливих якостей учнів;
- надавати своєчасну консультацію щодо вибору профілю навчання та подальшого професійного шляху;
- вивчати власні професійно-важливі якості;
- розробляти власну освітньо-професійну траєкторію з урахуванням результатів самодіагностики.

Організація навчання

Види занять.

Практичне заняття передбачає детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень курсу та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно до сформованих завдань. Перелік тем практичної роботи визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Практичне заняття включає: проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок здобувачем; постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю здобувачів, - розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання. Оцінки, отримані здобувачем за окремі практичні заняття, зараховуються під час виставлення підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

Самостійна робота здобувача (СРС) - це самостійна діяльність здобувача по оволодінню програмовим матеріалом під методичним керівництвом і контролем викладача. Зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Самостійна робота передбачає виконання індивідуальних завдань, які накопичуються у робочому портфоліо з дисципліни.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчальні розділи і теми програми	Кількість годин, відведених на:
-----------------------------------	---------------------------------

		Л е к ці ї	П р а к т и ч н і	Сам ості йна робота	Всього
Змістовий модуль I. Теоретичні основи профорієнтації					
Тема 1.1. Сутність професійної орієнтації 1.1.1. Система професійної орієнтації 1.1.2. Професійне середовище 1.1.3. Професійне і профільне самовизначення учнів		1		7	8
Тема 1.2. Інформаційне забезпечення профорієнтаційної роботи 1.2.1. Професіографія як інформаційна основа професійної орієнтації 1.2.2. Професійна просвіта 1.2.3. Професійна інформація і мережа "Інтернет"		1		7	8
Тема 1.3. Психолого-педагогічний супровід професійного самовизначення учнів 1.3.1. Вивчення особистості з метою професійної орієнтації 1.3.2. Професійна активізація. 1.3.3. Професійна консультація		1	2	5	8
Тема 1.4. Професійний добір і професійна адаптація. 1.4.1. Професійний добір. Професійна придатність 1.4.2. Професійна адаптація 1.4.3. Професійна підготовка в Україні та за кордоном.		1		5	6
Змістовий модуль II. Організація профорієнтаційної роботи педагога					
Тема 2.1. Професійна орієнтація і профільне навчання 2.1.1. Профільне навчання 2.1.2. Професійні та профільні проби 2.1.3. Окремі напрями профорієнтаційної роботи учителя		1	2	7	10
Тема 2.2. Професійна орієнтація у процесі навчання 2.2.1. Профорієнтаційні можливості змісту навчальної дисципліни 2.2.2. Форми, методи та засоби профорієнтації		1	2	7	10
Тема 2.3. Професійна орієнтація у позакласній і позанавчальній роботі 2.3.1. Профорієнтаційні можливості позакласної роботи 2.3.2. Позанавчальна профорієнтаційна робота		1		9	10
Змістовий модуль III. Професійна кар'єра педагога					
Тема 3.1. Класифікація і типологія професійної кар'єри 3.1.1. Поняття про професійну кар'єру. Види кар'єри. Професійна перспектива. 3.1.2. Професійне зростання фахівця. Професійна мобільність Конкурентоздатність.		1	2	4	8
Тема 3.2. Самопізнання і успіх у кар'єрі. 3.2.1. Професійно-важливі якості педагога та їх діагностика.		1	2	7	10

3.2.2. Формування і розвиток професійно-важливих якостей педагога. Індивідуальний стиль діяльності. Самоменеджмент.					
Тема 3.3. Планування професійної кар'єри. 3.3.1. Кар'єрограма і її види. Професійна траєкторія педагога. 3.3.2. Професійне вигорання педагогічного працівника і його профілактика. 3.3.3. Орієнтація учнів на професію вчителя.		1	2	9	12
Всього		10	12	68	90

Зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни. Зокрема, самостійна робота здобувачів із зазначеного курсу передбачає:

- 1) підготовку до практичних робіт;
- 2) написання рефератів на запропоновані теми;
- 3) виконання індивідуального проекту на запропоновану тему.

Індивідуальні завдання.

№	Вид індивідуального завдання	Кільк. годин
1	Розробка профорієнтаційного кросворду з індивідуальної теми	4
2	Розробка плану-конспекту профорієнтаційного заходу (чи фрагменту уроку) з використанням ІКТ	6
3	Розробка комп'ютерної презентації до профорієнтаційного заходу	4
4	Розробка тестів для перевірки знань здобувачів з окремої теми курсу	4
5	Написання реферату з курсу. Підготовка презентації до реферату.	4
6	Пошук матеріалу до теми заняття з використанням електронних ресурсів	6
7	Створення інтернет-сторінки профорієнтаційного характеру	4
8	Розробка власної кар'єрограми	4
9	Аналіз результатів дослідження індивідуальних професійно-важливих якостей (не менше 4-методик).	6
10	Розробка власного резюме	4

Кожному здобувачу на першому занятті визначається тема, за якою він має виконати педагогічний проект (розробка плану-конспекту, створення презентації тощо).

На передостанньому занятті здобувачі подають викладачеві носій інформації на якому збережено усі виконані індивідуальні завдання, або демонструють збережені завдання у «хмарі». Це робоче портфоліо з дисципліни. Напрацювання окремих здобувачів стають надбанням всієї групи і можуть в подальшому використовуватись у процесі педагогічної практики.

Освітня технологія портфоліо у професійній підготовці – це практична реалізація компетентнісного підходу, сутність якої полягає в тому, що всі навчальні завдання повинні бути орієнтовані на подальше практичне застосування.

Портфоліо зберігається на інформаційному носії: прізвище_Профор. Наприклад Пешук_Профор. В цю папку записуються всі файли і папки, назви яких дані в завданнях.

Рекомендована література

1. Балл Г. Психолого-педагогічні засади професійної орієнтації школярів. Професійна діагностика / Г. Балл; упоряд. Т. Гончаренко. – [2-ге вид., стереотип.]. – Київ: Ред. загальнопед. газ., 2005. – 120 с.
2. Барабаш Ю. Г. Основи профорієнтаційної роботи: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Ю. Г. Барабаш, Р. О. Позінкевич. – Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. – 220 с.
3. Зинченко В.П. Изучение личности в целях профконсультации / В.П. Зинченко. – Сумы: Мрия, 1991. 59 с.
4. Зинченко В.П. Применение ЭВМ в профессиональной ориентации: Учебное пособие по спецкурсу / В.П. Зинченко, В.Д. Симоненко, Н.С. Янцур. - Брянск: БГПИ, 1992. 68 с.
5. Зінченко В.П., Харламенко В.Б. та ін.. Формування профорієнтаційної компетентності педагога: теорія і практика : монографія. Глухів : РВВ ГНПУ імені О. Довженка, 2010. 198 с.
6. Концепція державної системи професійної орієнтації населення: проблема, на розв'язання якої спрямована Концепція: затв. постановою Каб. Міністрів України від 17 верес. 2008 р. № 842 // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2009. – №1/2. – С. 3-5.
7. Мельник О. В. Зміст, форми та методи профконсультативної роботи зі старшокласниками в процесі профільного навчання: наук.-метод. посіб. для вчителів / О. В. Мельник; Ін-т проблем виховання АПН України. – Київ: Пед. думка, 2008. – 54 с.
8. Мельник О. В. Профорієнтаційна робота зі школярами в умовах профільного навчання: наук.-метод. посіб. для вчителів / О. В. Мельник, І. Л. Уличний; Ін-т проблем виховання АПН України. – Київ: Пед. думка, 2008. – 126 с.
9. Побудова кар'єри: комплекс навчальних програм (9, 17, 35, 70 год.) / [О. В. Мельник, О. Л. Морін, Л. А. Гуцан, І. І. Ткачук, О. М. Пархоменко, З. В. Охріменко, М. В. Лузан]. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. — 88 с.
10. Положення про професійну орієнтацію молоді, яка навчається // Інформаційний збірник Міністерства Освіти України. К., 1995. №15. С. 2-7.
11. Положення про затвердження Концепції державної системи професійної орієнтації населення: Постанова Каб. Міністрів України від 17 верес. 2008 р. № 842 // Уряд. кур'єр. – 2008. – 1 жовт. (№ 182). – С. 15–16; Офіц. вісн. України. – 2008. – № 72, ст. 2426. – С. 53
12. Програма „Побудова кар'єри": для загальноосвіт. навч. закл.: (10-11 кл.) / Олександр Мельник, Леся Гуцан, Ірина Ткачук, Олена Скалько, Олег Морін, Сергій Дятленко, Марлен Шабдінов; наук. консультант Іван Бех // Сіл. школа України. – 2007. – Листоп. (№11). – С. 67-77.
13. Професійна орієнтація старшокласників: теорія і практика: наук.-метод. посіб. Вип.1. [за ред. О.В. Мельника]. – К.: Четверта хвиля, 2009. – 230 с.
14. Професія. Кар'єра. Успіх: метод. посіб. / [Т. Л. Лях, Ю. М. Малієнко, Н. Є. Троценко та ін.]; за ред. Т. П. Цюман. – Київ: Основа-Принт, 2010. – 132 с.
15. Рибалка В.В. Психологія праці особистості: Навч.-метод. посіб. / В.В. Рибалка [та ін.]. – К.: Київ. міськ. пед. ун-т ім. Б. Д. Грінченка, 2006. – 59 с.
16. Скиба М.Є. Теорія і практика професійно-орієнтаційної роботи з молоддю: Навчальний посібник / М.Є. Скиба, О.М. Коханко. – Хмельницький: ХНУ, 2007. –

322 с.

17. Твардовська М. Основи професійної орієнтації: [прогр. факульт. курсу для 10-11-х кл.] / М. Твардовська // Все для вчителя. – 2007. – №8. – С. 27-33.
18. Янцур М. С. Практикум з професійної орієнтації і методика профорієнтаційної роботи : навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Слово». 2012. 216 с.
19. Янцур М. С. Професійна орієнтація і методика профорієнтаційної роботи. Курс лекцій : навч. посібник.К.: Видавничий дім «Слово». 2012. 464 с.
20. Янцур М.С. Словник-довідник з професійної орієнтації: навчальний посібник. Рівне: РДГУ РВВ. 2012. 124 с.

Система оцінювання (критерії та шкала оцінювання) із дисципліни «Профорієнтологія і кар'єра»

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни визначається на основі середньозваженого бала за національною шкалою і виставляється у відомість обліку успішності та ІНПС (заліковій книжці) за двома шкалами оцінювання: національною і ESTS. Середньозважений бал (Сб) із дисципліни визначається на основі:

встановленого вагового індексу (ВІ) дисципліни (дорівнює 1, що згідно з робочою навчальною програмою розподіляється окремо за кожний вид роботи.

середньоарифметичного значення оцінок, одержаних здобувачем за кожний вид роботи відповідно до робочої програми за національною шкалою.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачам.

Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3				І Н Д З	С У М А
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	KP		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	25	100
ВК 0,2						0,3					0,3				0,2	

Критерії та рівні навчальних досягнень здобувачів з курсу

«Профорієнтологія і кар'єра»

Оцінка ECTS	Середньозважений бал, що формує інтервальну шкалу	Національна оцінка	
1	2	3	
A	4,75-5,00	Відмінно – високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями. На основі досконалого знання матеріалу предмету набуті знання, вміння та навички здобувач використовує при вирішенні нестандартних задач. Вільно орієнтується у літературі, вміє її аналізувати, формулювати висновки, здатний критично аналізувати сучасні наукові ідеї. Володіє вміннями організувати і провести профорієнтацію. Легко знаходить відповіді на нестандартні, несподівані питання. У складних ситуаціях може провести аналіз на рівні теоретичного осмислення. Виявляє творчі здібності, нахил до самостійної роботи, який проявляється у написанні рефератів, оглядів, виступах на наукових конференціях.	З а р а х о в а н о

B	4,25-4,74	<i>Добре</i> – достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження. Вільно володіє матеріалом у відповідності з програмою дисципліни. Знання, вміння та навички може самостійно застосовувати у нестандартних ситуаціях навчального характеру. Проявляє інтерес до наукової та науково-популярної літератури з соціальних проблем. Самостійно опрацював рекомендовану, додаткову літературу з предмету. В процесі вивчення дисципліни іноді виконував реферати не передбачені робочою програмою дисципліни. Проявляє схильність до аналітико-синтетичної діяльності, здатен висловлювати власну думку щодо вивченого матеріалу. Отримані знання використовує при аналізі стану соціальної роботи.	
C	3,51-4,24	<i>Добре</i> – середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками. На основі володіння матеріалом в обсязі робочої навчальної програми дисципліни, під керівництвом викладача вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію про соціальні явища. Цілком самостійно використовує набуті знання, вміння та навички в стандартних дослідницьких ситуаціях. Потребує консультацій викладача при організації профорієнтаційної роботи. Частково опрацював передбачені програмою додаткові джерела. При контролі знань досить вільно складає алгоритм відповіді. Швидко знаходить необхідну інформацію в довідниковій літературі.	
D	3,01-3,50	<i>Задовільно</i> – середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками. Повністю відтворює інформацію що викладена в базовому підручнику. Має значні утруднення при необхідності користування додатковою літературою, формулювання власної думки щодо значення встановлених емпіричних фактів. Епізодичне знайомство з періодичними науковими виданнями. Сформовані уміння може використовувати у стандартних ситуаціях, які закладені у навчальні завдання. При виправленні допущених помилок потребує деякої допомоги викладача. Затрудняється при необхідності використовувати знання отримані при вивченні інших дисциплін.	
E	2,75-3,00	<i>Задовільно</i> – рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижче середнього. Самостійно відтворює головні положення викладені в базовому підручнику чи лекційному матеріалі. Знає основні етапи в організації і проведенні соціальних досліджень. Потребує допомоги викладача чи товаришів для відтворення систематизованого навчального матеріалу. При реалізації знань у вирішенні практичних дослідницьких завдань потребує допомоги викладача на всіх етапах роботи. Часто допускає типові помилки, які при допомозі здатен виправити. Повністю відсутнє знайомство з інформацією, що викладена в додатковій літературі.	
FX	2,00-2,74	<i>Незадовільно</i> - низький рівень володіння навчальним матеріалом. Здобувач має уяву про деякі сторони організації наукових досліджень. Володіє навчальним матеріалом на фрагментарному рівні, не може систематизовано відтворити навчальний матеріал, пов'язати теоретичні основи з практичними діями. Конспект з предмету носить не систематизований, фрагментарний характер. Не вміє скласти алгоритм відповіді. Не може відповісти на питання чи виконати практичну роботу без грубих помилок, на які не звертає уваги. Здобувач не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни	Н е з а р а х о в а н о
F	0,00-1,99	<i>Незадовільно</i> – низький рівень знань із дисципліни. Практично не знає дослідницької термінології, основних дій при організації дослідження. Володіння навчальним матеріалом на рівні розпізнавання. Не може користуватися підручником, методичними рекомендаціями, іншими дидактичними засобами. Володіє тільки окремими прийомами практичної діяльності, яких недостатньо для формування вмінь. Відсутність практичних умінь і навичок є підставою для повторного вивчення дисципліни	

Методичне забезпечення

Електронні навчальні посібники та репозитарій - 16.

Тексти лекцій – 1 та пакети візуального супроводження дисципліни (презентації) - 2.

Навчальні (проміжні) тести – 3; контрольний тест - 1.

Контрольні питання.

Завдання і методичні вказівки до виконання ІНДЗ.

Рекомендована література.

